

ELOFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
zégi jegyzők és tantók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközlelők.

Éves számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petít-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szöriért 5 kr. fizetendő
Bélföldön minden egyes
beiktatásért 30 kr

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
teljes díjkezdésmény-
re részesülnek

A kéziratok a szerkesztőséghez (János-utca 8. sz.
1 em.) küldendők — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,

— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája. Budapest, Granátos-u. 1.

A játzó-terekről.

A közoktatásügyi miniszter egyik leg-
közelebbi rendeletében játékterek létesítésére
hívta fel a fő- és székváros, valamint a tör-
vényhatósági városok közönségét.

Nagyfontosságú közoktatásügyi reform-
ról van itt szó. A miniszter ezen intézkedése
egy újabb nyilvánulását képezi azon törek-
vésnek, mely testi nevelésünk ügyét új irányba
készül terelni s a mely már előzőleg a ver-
senyeknek az iskolába bevitelében, az orszá-
gos, kerületi és intézeti tornaversenyek léte-
sítésében, a korcsolyázás és uszás gyakorla-
tának elrendelésében nyilatkozott.

A játékokra, melyek meghonosítását éle-
lozza a közoktatásügyi miniszter legújabb
rendelete, különösen nagy szerep vár testi
nevelésünk megreformálásában. Német- és
Franciaország, Svájc, Ausztria, de legin-
kább a játékok klasszikus hazájának: Ang-
liának példája kézzelfoghatólag mutatja, hogy
a játékok meghonosítása mily kiváló befolyással bír az ifjuság s a nemzet testi és
szellemi erejének fejlesztésére.

Maga a közoktatásügyi miniszter szóban
levő rendelete egy valóságos kis vádbeszéd a
testi nevelés reformja érdekében melynek
eszmemenete a következő:

A szellemi erőnek a jelen iskolai kép-
zésnél szükséges nagymértékű igénybevétele,
valamint a modern életviszonyokból származó
számos egészségellenes behatás kötelességévé
teszi az iskolai hatóságoknak, hogy a fej-
lődő ifjuság testi nevelésére fokozott gondot
fordítsanak.

A testgyakorlat ugyan jelenleg is köte-
lezett tantárgyat képez, és az állam és szá-
mos más iskolafentartó elismerésre méltó ál-
dozatköszönettel létesítette és rendezte be a
szükséges tornacsarnokokat és tornahelyeket.
De maga ez a tantervszerű tornaoktatás és
a testi nevelésről való jelenlegi gondoskodás
még sem elegendő az ifjuság szellemi igény-
bevitelének ellensúlyozására és a helyes irá-
nyú kiképzetés biztosítására. Az ifjuságnál
aggóalmat keltő, nagy mértékben mutatkozó
jelenségek (köra érettség, gyermekekkel való
szórakozások iránt való közönyösség, felnőt-
teknek viselkedés- és foglalkozásokban való
utánzása, tiltott élvezetek hajhászása) bizo-
nyára nem ok nélkül tulajdonítatnak az el-
hanyagolt testi nevelésnek, habár ezen bete-
ges jelenségek okát elsősorban az életben és
társadalmi rendben kell keresni.

A külföldön tett tapasztalatok és a szak-
körök véleménye szerint a mozgással járó
játék azon eszköz, mely az ifjuság lankadt-
ságának eltüntetésére, a test és lélek felfris-
sítésére, a vidámság megőrzésére és a káros
korai érettség távoltartására a legalkalmasabb.

Elődeink jól ismerték a játék nagy je-
lentőségét és azt gyakorolták is. De megvál-
tozott életviszonyok a családi életet is meg-
változtatták, sőt sok esetben pedig majd-
nem lehetetlenné tették azt, hogy az ifjuság
ezen, hozzá leginkább illő élvezeteket kultí-
válhassa. Így mindinkább kivesz a játékhöz
való hajlam és az ifjuság meg van fosztva
egy igen becses nevelési eszköztől.

Ily körülmények közt az iskolának és a
társadalomnak kötelességévé vált a mozgás-
sal járó játékot ápolni, előmozdítani, annak

gyakorlását lehetővé tenni, ami főképen az
egészségügyi tekintetből az iskolába járó
s ott élő ifjuságra nézve égető szükség.

Első teendő: a megfelelő játzóhelyek
létesítése. Az ideális állapot az volna, hogy
minden iskola mellett legyen játzóter. De
ez városokban alig lévén kivihető, né-
hány közös játzóterrel kell megelégednünk.
Az ily tér a tanulók számához mért terjede-
lemmel, tiszta levegőjű környezetben, szélek
ellen védett helyen, lehetőleg pázsittal borítva
és fákkal árnyékolva legyen, a gyermekek
lakásaitól nem több mint félórányi távolságban.

Második teendő: a játzóhely kellő mó-
don felhasználásának biztosítása. Legcél-
szerűbb, ha a tanár és tanító veszik kezükbe
az ügyet, ők tanítják játzókra az ifjuságot,
ők gyakorolják a felügyeletet. A játzóban
való részvétel egyelőre az ifjuság szabad elha-
tározására bízandó, feltehető lévén, hogy az
ifjuság minden kényszer nélkül is beleméri
ezen neki való foglalkozásba.

Ezek előrebocsátása után melegen felhívja
a miniszter a városok figyelmét e fontos ügyre,
felkérve ezeket, hogy a szükséges játzó-
helyek mily módon való létesítését tegyék
megfontolás tárgyává. „A tőke — ugymond
a miniszter — melyet a város a játzóhe-
lyekbe fektet, gazdagon meg fogja hozni
kamatait az ifjuságnak erősebbé, egészsége-
sebbé és erkölcsösebbé tételében. A játzókedv,
melyet beoltunk az ifjuságba, áldásos hatást
fog gyakorolni az egész nemzetre, hozzá fogja
szoktatni a serdülő nemzedéket ahhoz, hogy
a testi mozgást életszükségletnek tekintse és
üzését nélkülözhetetlennek érezze.“ A miniszter
teljes bizalommal számít ennél fogva arra, hogy

TARCSA

MEGFOGTAM A MADARAT.

Gyönyörű táj! Erdős vidék!
Ide költöztünk nyaralni.
Jó ismerősünk volt a vidéken; ahhoz
szálltunk.

Len a kertben voltam. Gyönyörű kert volt.
Egyik részét bozót képezte . . . közepén
asztal volt; körötte székek.

Városban soh'sem láthattunk napkeltét.
Pedig mily szép nézni azt.

Először csak félhomály derengett a tájon
. . . aztán később keleten pirosodni kezdett a
láthatár . . . a pir mindig jobban-jobban nőtt.

A madarak dalolni kezdtek a lombok között . . .
Úde reggeli szellő sutogott fülemben valami cso-
dálatos varázshangokat, miktől lelkem egészen
felvidult, feléledt. A levegőt virágok illata bal-
zsamoztta be; kelyhekben szivárvány-szinben
ringott a gyöngyharmat . . .

Mily szép volt ez! . . .
A napsugarak mindinkább előtűntek . . .
már a nap féltányérját is látni lehetett.

Mily gyönyörű volt!
Mintha távolban najadok, tündérek játzó-
doztak volna, tépve egymásnak arany-hajszálait.

Közélen csodakép tűnt fel szemeim előtt.
A lugasban ültem . . . ábrándoztam.

Rózsaszínű világitás derengett a lugasban
. . . rózsás gondolatok játzódoztak, röpködtek
agyamban . . .

Kis idő múlva odajött hozzám öcsém.
— Te is felébredtél?
— Fél bizony!

— Mivel akarsz foglalkozni? . . . gyönyör-
ködöl a napkeltében? . . .

— Oh! most már nem . . . Nagy dolgokat
művelek — mondá.

— Nagy dolgokat? — kérdém mosolyogva.
— Igen. Czin két akarok fogni. Tegnap
Pistával, az inással faragtunk bodzafa-czinkefo-
gót. S erre egy bodzafa-ágakból összetakolt
skatulya formát mutatott elő, melyet eddig háta
mögött elrejtve tartott.

Mosolyogtam.
Tizenkét éves öcsém nem messze tőlem
felmászott egyik fára s annak lombjai közé rejté
a madárfogót. Azután ismét lemászott s folyton
figyelemmel kísérte a fát. Sétált a kertben.

Én ismét elmerengtem rózsás gondolata-
imban . . . Kis idő múlva zörren a kavics . . .
Félpillantok.

Mariska, a ház kisasszonya jött.
Megpillantván engem, elszégyenlette magát,
arca kissé elpirult, mint a hajnali ég.

— Jó reggelt, Mariska! — szóltam hozzá.
— Jó reggelt! — suttagó viszonzásul ő.
Vajjon mért pirul el ez a lány? — gondo-
lám magamban.

Odahívtam a lugasba, a bozótosba. . .
Félénken jött s leült a padra.
Én szemközt ültem vele.

— Mit álmodott? . . . Szépet ugy-e? —
kérdém tőle. Vajjon ki ne álmodnék szépet itt
falun, hol oly gyönyörű az élet. Itt, hol illatosabb
a virág, üdőbb a lég, ragyogóbb a napsugár! . . .
A leányka nem szólt semmit.

Félénken . . . mindig csak félénken nézett
fel reám . . . irult-pirult.

— Haragszik tán reám? . . . Mariska! kér-
dém tőle melegen.

— Oh! nem haragszom! — szólt ő, reám
vetve ismét ragyogó éjsötét szemeit — miért is
lehetne haragudni önrre?! Hisz ön oly jó.

E néhány szó oly elragadtatóan csengett
ajkáról . . . Mintha égni éreztem volna keblemet
Tagjaim fel voltak villanyozva . . . erembe forni
kezdett a vér . . . szívem oly erősen dobogott.

Megfogtam a lányka kezét . . . simogatni
kezdém . . .

Kellett szememben valami változásnak tör-
ténnie, mert a leányka mindig csak abba nézett
. . . abból olvasott . . . S valami kellemest olva-
sott, mert bizalmasabb kezdé lenni hozzám.

— Látott ön engem már ezelőtt is valaha?
— kérdém tőle.

— Láttam — rebége, újra lesütve szemeit,
aztán ismét rám tekintett s gyorsan, de lelké-
ben lángolva kezdé mondani:

— Láttam benn a városban, mikor a parkban
sétált. . . Félém se tekintett akkor. . .

— Óh, ha tudtam volna, hogy ön ott
van. . . ! Felkeltem helyemről s mellé ültem a
padra.

— Ha tudta volna, akkor rám tekint? —
kérdé a lányka már kissé incselkedve.

— Kisértem . . . nem, kisértelek volna szem-
immal soká . . . soká . . . mig csak el nem
tűntél volna . . . aztán úgy bevéstem volna
képedet a lelkembe, hogy onnét sem vihar, sem
öröm ki nem törölte volna soha! . . . soha! . . .
kisértem volna lépteidet, megkerestem . . . ki-
kutattam volna rejtekedet . . .

a millennium emlékére létesíteni szándékolt intézmények sorából a játszóhelyek nem maradnak ki.

Pályázati felhívást is tett közzé a miniszter az elemi népiskolák, közép- és polgári fiúiskolák, polgári és felsőbb lányiskolák számára szóló játékkönyvek szerkesztésére. A játékok, a pályázati felhívás szerint az illető iskolába járó ifjúság korához és neméhez alkalmazottak kell, hogy legyenek; első sorban a magyar nemzet körében elterjedt és üzött játékok választandók, azonban kedvelt és hazai viszonyokhoz alkalmazható idegen játékok sincsenek kizárva.

A közoktatásügyi miniszter tehát nem csupán a törvényhatóságokhoz, a társadalomhoz fordul, de a maga hatáskörében és a rendelkezésére álló eszközökhöz képest minden lehetőleg megtenni készül hazafias és egészséges eszméjének tényleges megvalósítására, teljesen át lévén hatva az eszme üdvös voltától.

A gyakorlati megvalósulás mértéke azonban elsősorban mégis a törvényhatóságokon és társadalmon, ezek buzgóságán és áldozatkészségén fordul meg, mert ezek támogatása nélkül az állampénztár egyelőre legalább nem bírja meg a reform költségeit.

Nincs okunk kétkedni, hogy a miniszter megleghangú és jól megindokolt felhívása egy a főváros, mint a vidéki városok részéről megérdemelt fogadtatásra talál és egyetlen egy sem zárkózik el a támogatás nyújtása elől.

Ha aztán iskoláink játszótérrel bírnak, megkezdődik a rendszeres játszás. Torna helyett kedvező időben játszótérre mennek a tanulók hetenkint több délután labdázni és más mozgással összekötött testedző és figyelő játékokat játszani, a tornatermek jóformán csak a téli testgyakorlatok helyéül maradnak fenn.

De a célba vett reform megérdemli nemcsak a törvényhatóságoknak, hanem az egész társadalomnak tettekben nyilvánuló érdeklődését is. Mert ha gyermekeinket, ifjainkat megtanítjuk újra játszani és visszaadjuk őket ifjúságunknak: ezzel nemcsak testben, de kedélyben, erkölcsben és lélekben is meg fogjuk edzeni ezeket; már pedig egy nemzet ereje fiainak testi és lelki erejétől van feltételezve.

Fizetésfelemelés a vármegyénél.

A javaslatlattel végezték kiküldött szűkebb körű bizottság munkálata a f. hó 17-én megtar-

Le kellett vennem szememet a tekintetéről, mert olyan volt az, mint a láng... szeméből bár biztatón lövelt felém a reménysugár, még sem tudtam feléje fordítani tekintetemet... a szó elakadt ajkamon... a meghatottság erőt vett rajtam.

Néhány pillanatig tartott ez. Aztán ismét megerősödött bennem az akarat... közel hajoltam hozzá... átkaroltam a derekát...

Ó mosolygott... keblemre borult... később felkapta tekintetét...

En hevesebben szorítam magamhoz... Égő ajkainkon elcsattant az első szüzi csók, mely minket az üdvözlethez ringatott...

Amíg ajkaink egymást érték... megzizzen a lomb...

Ócsém a bodzafán elkiáltja magát: — Megfogtam a madarat!

Egymásra nézünk, én is csaknem felkiálték: megfogtam a madarat; de ajkaimon pecsét volt... szerelmünk második, forró pécsetje, Mariska biborajaka.

HOGY HA...

Hogy ha felhő lennél fen a magas légtérben: Én akkor szél lennék, aki hordjon, védjen; Hogyha te szél lennél égi szép zenével: Hogy hangodat halljam, én lennék az éjjel; Hogy ha te éj lennél, buval fátyolozva: Csillagos éj lennék, fényvel rád borulva.

Ámde, mivel nem vagy sem felleg, sem bus szél, Nem vagy, — oh ne is légy — gyászba borult éjjel, Több vagy mindezeknél, — legédesebb reményem: Légy hát te én nekem egész mindenségem.

Cs. D.

tandó vármegyei bizottsági közgyűlés napirendjére tüzetett.

A kérdés annyira közérdekű, hogy az közéletünk számottevő körében minden irányban élénk megbeszélés tárgyát képezi, s a nézetek annyira elágazók, hogy maga a bizottsági javaslat, még ha változatlanul menne is keresztül az állandó választmányban és a vármegyei közgyűlésen, még az esetben is élénk vitát idézne elő.

A közügy érdekében ohajtandó, hogy a csak ritkán szőnyegre kerülő fizetés rendezés kérdése olyan megoldást nyerjen, miszerint a hozandó határozat közmegnyugvást keltsen.

A kiküldött bizottság javaslata úgy látszik ezen feltételt nélkülözi; erre enged következtetni azon körülmény is, hogy maguk között a legközvetlenebbül érdekelt köztisztviselők között is mozgalom indult meg ama javaslatnak módosítása s esetleg megváltoztatása iránt, mi végből vármegyénk alispánja f. hó 16-ának reggeli 8 órájára értekezletre hívta össze a vármegye főbb tisztviselőit.

A vármegyei köztisztviselők nem lévén rangosztályokba, de még csak fizetési osztályokba sem besorozva, az egyes tisztí állások javadalmazásának megállapításánál eddig még minden alkalommal — eltekintve az állást betöltő tisztviselő személyiségétől — az illető tisztí állással egybekötött munka mérve, fontossága és az annak feldolgozására szükséges szakképzettség minősége vétetett irányadóul; és figyelembe vétettek a tisztí állás székelyének viszonyai is. És ez helyesen is történt így, mert aligha volna méltányosnak tekinthető bármely állás javadalmazásának megállapításánál is, a fizetés mérvét az illető állást jelenleg betöltő tisztviselő személyére való tekintetből a munkakörrel és halmazzal arányban nem álló akár magasabb, akár alacsonyabb összegben határozni meg, mint amily összeg által a végzendő munka, a tisztí állásokkal aránylag méltányosan díjazva van. És aligha lenne méltányos, az egyenlő mérvű, fontosságú és készületes igénylő állások javadalmazását a drága piacczal és drága lakbérviszonyokkal bíró városra és az olcsóbb megélhetési viszonyokat nyújtó községekre nézve egyenlő mértékben állapítani meg, vagy a szellemi munkát a kezelő munkával egyenlően díjazni.

De figyelembe veendő még a valószínű mellékjövedelemek (természetesen az azzal járó munkatöbblet betöltésével) valószínű mérve is. Beigazolt tény az, hogy a közigazgatási tisztviselők, szemben a bírósági tisztviselőkkel és a többi állami hivatalnokokkal felettébb alacsony díjazásban részesülnek, és hogy éppen azoknak, kiknek hatásköre kiterjed a nemzet legfőbb kincsére, a nemzetnek vérére és pénzére, kiknek gondossága tárgyát képezi a személy- és vagyonbiztonság fenntartása, azoknak fizetése meg sem közelíti az általuk végzett munkával és viselt felelősség súlyával arányban álló méltányos javadalmazást.

Nem volt meg az arány már az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól az 1870. évben történt elválasztása alkalmával sem, s a többi állami tisztviselők és hivatalnokok fizetésének emelése által ezen aránytalanság csak növekedett annál inkább, mert az idő haladtával a közigazgatás, ezen mostoha gyermek is — a mire megelégedéssel tekinthetünk — a saját erejéből — óriási mérvben fejlődött, izmosodott, a mi nagyon természetes, hogy az egyes állásokkal járó munkát és felelősséget csak növelte, mégis javadalmazás tekintetében ma ott vagyunk, ahol voltunk 1870-ben; és a munkaerő saporítás tekintetében is alig történt valami.

Az 1893. IV. t.-cz. által nyújtott fizetés-emelést tudat 26093. sz. belügyminiszteri rendelet közli a törvény indoklásával is használt azon intézkedést, miszerint az ezen dotatio emelés által nyújtott fizetésjavítás, első sorban ezen mostoha gyermekek legmostohábbjai, az 500 frtnál kisebb javadalmazású és azon tisztí állások járandóságainak emelésére szolgáljon, melyeknél annak szükségét az eddigi tapasztalás kimutatta.

Az alábbi tervezet ez intencionál megfelelne: A tisztí főügyész és főszámvévo fizetése miként már az 1885-ben is céloztatott lakbér címén 100—100 frttal lenne emelendő.

Ha az I-ső aljegyző fizetése 100 frttal emeltetik, méltányos lenne emelni a II-od aljegyzőt is rábizva ezen fizetés többletért az elnöki és pénztári ügyek előadását.

A levéltári segéd fizetése 100 frttal lenne emelendő, már csak azért is, mert feltűnő is, hogy a tisztí rangban levő levéltári segéd, több s fontosabb munkája után kisebb fizetésben részesüljön az irnoknál.

A főszolgabírák fizetését 100—100 frttal, — a szolgabírákét 50—50 frttal véljük emelendőnek azért, mert a javaslat által contemplant 100—100 frt emelés által a szolgabírák a hivatali főnök főszolgabírákkal szemben aránytalanul kedvezőbb elbánásban részesülnének.

A közigazgatási gyakornokok fizetése a központban 100, s a járásokban 50—50 frttal, — s a központnak lakbérére is 40 frttal lenne méltányosan emelendő miként azt Borsod vármegye is tervezi. Azon kívül pedig, ha előléptetésre ez idő alatt kilátás nem nyílnék, 50 frt ötödéves pótlékban is részesítendőek volnának. Ennyit minimum igényel azon képzettség, melyhez az állás elnyerése kötvé van, és a nehézség mely előléptésüket akadályozza.

A központi irnokok között 450, 500 és 550 frtos és a díjnokok között 365, 400 és 440 frtos fokozatok lennének megállapítandók azért, hogy a szorgalomnak és megbízhatóságnak az előléptetésben nyilvánuló méltánylása ki ne zárassék. A járási irnokok jelenlegi fizetése nem volna emelendő, mert az élvezett mellékjövedelem által a központiakkal szemben így is előnyben vannak, a százalék megnyerése után pedig ugy is magasabb fizetésben fognak részesülni.

A szolgáltnak fizetés emelése a bizottság javaslata szerint lenne rendezhető.

A fizetéseknek illetően emelése után az 5800 frtot tevő pótvavadalmazásból megmaradó rész lenne % szerint elosztható, még pedig a bizottság azon felfogása szerint, hogy az 1000 frtnál alacsonyabb javadalmazású alkalmazottak magasabb százalékot kapnának az 1000 frtnál nagyobb fizetés élvezőknél.

Egyidejűleg pedig talán helyes volna, ezen fizetés rendezésből kifolyólag a közigazgatási gyakornokokat is a nyugdíj egylet kötelei tagjai közé besorozni.

Végül megjegyzendő még, hogy a díjnokok fizetése a fentemlített fokozat szerint megállapítva, az ekként rendszeresített fizetésök a százalékos elosztással már nem emeltetnék, valamint ki volnának ebből zárva a szolgálk is.

Egy vm. tisztviselő.

HIREK.

— **Hámos László főispán**, kinek nemes szíve, emberbaráti szeretete eléggé ismert, f. hó 4-én egy ártatlan gyermek életét mentette meg. Mint leghitelesebb forrásból, Palm Nándor állatorvostól, szemtanútól értesülünk, a tényállás a következő: Szombaton reggel a főispán egyik lovát va a ták a barzói kovácsműhelyben s ezt megtekinteni elment a főispán is Palm Nándor társaságában. Alighogy odaértek, a közelből gyermekíráshallatszott, mire a főispán a hang után szaladva, ott egy 5—6 évesnek látszó gyermeket talált lángokban égve. Rögtön a mentéshez fogott, mivel azonban a tüzet, mely a gyermeknek már testét, haját perzselte, eloltani nem bírta, a kovácsműhelynél lévő kocsiának kiáltott, mivel aztán a szomszédos pocsolyavízének segélyével megmentette a lángokban álló gyermeket. Kisebb égési sebeket szenvedett a főispán is, de a gyermek meg lett mentve. A tüzet a szabadban előtte való nap medvetánczolatok csinálták s másnap a két kis gyermek elkezdte azt élesztgetni s ekközben kapott a tűz bele az egyiknek ruhájába, mit meglátva másik kis pajtása kétségbeesve, szaladt el a helyszínéről.

— **Somogyi Gyula** az ujonan kinevezett államvasuti osztálymérnök már elfoglalta állását. A hivatal s ügykör végleges átadását Ledniczky Péter volt hivatal főnök most eszközözi. Az új osztály mérnök szeretete méltó, udvarias egyénisége által a helyi társas körök kedvelt alakjai közé fog csakhamar tartozni. Üdvözljük körünkben.

— **Tavaszi táncmultságok**. Nem panaszkodhatnak, a kik mulatni, tánczolni szeretnek. Lesz módjukban nagyon is. Mint említettük is folyó hó 18-án lesz a helybeli főgymnasium majálisa a szabadkai erdőben. Nyomban utána 22-én „Széchenyi-kert”-ben, a szabóiparos ifjúság rendez táncmultságot 30 kr. belépti díj mellett fele részben a „Tompa-szobor”, fele részben a „Kisdédóvó intézet” javára. — Junius elsőjén a górmegyei díjnok-segélyző egyesület szintén a „Széchenyi kert”-ben rendez táncmultságot, a tisztá jövedelem felét egy rég érzett hiány pótlására, egy nyári tánczterem felépítésére szánva. 4-én pedig hasonlóképp a „Széchenyi-kert”-ben az iparos ifjúság tartja meg szokásos tavaszi táncmultságot 30 kros belépti díj mellett. A kinek pedig még ez sem elég, azt szívesen látja Rimaszécs f. hó 28-án a „Kiserdő”-ben tartandó táncmultságon.

— **Elveszett karperec**. Egy előkelő urnó egy aranyból vert karpereczet vesztett el a tamásfali-ut tótéri betorkolása és Tamásfala közt. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy az arany karpereczet adja át a kapitányi hivatalnak, melynek a közelebbi felvilágosítást károsult részéről megadták.

— **A rimaszombati dalárda** mult vasárnap véglegesen megalakult s ugyanekkor megválasztotta 3 évi időtartamra tisztviselői karát is. A szervezés munkájában dr. Szabó Samu vm. főorvosnak vannak hervadhatlan érdemei. Elnök lett dr. Szabó Samu, titkár Percz Samu, pénztáros dr. Szabó Károly. A dalárda életéhez sok szép reményt fűzünk, erre feljogosít a jeles kar- mester, Wagensommer János szakértelme, a tagok ügybuzgósága, a tisztviselő kar odaadása, de főleg a derék elnök, kinek alakító munkaságát, fáradhatlan buzgalmit mindenütt ott látjuk, hol a közjó érdekében tenni és küzdeni kell.

— **Megrendítő gyász.** Sulyos csapás érte Kolbay Sándor törvényszéki bírót. — E napokban érkezett meg feleségének édesanyja, a közbecsülésben álló Majtán Gáborné, s alig párnap iattartózkodása után péntekre viradóra szív- szélhűdés következtében meghalt a legjobb egészségnek örvendő tisztas matrona. — Teme- tése tegnap délután 4 órakor történt.

— **Forgalmi ügyünk fejlődése.** Már többször közöltük, hogy a fülek-miskolczi vonal első- rangúvá tétele megkezdett, az erre vonatkozó költségeloirányzat a képviselő háznak a hitel megszavazása végett benyújtott. Mihelyt a munkálatok végrehajtna lesznek, gyorsvonatok fognak robogni Miskolcztól Fülelig. Illetékes helyen ezzel egybefüggőleg azon felvilágosítást kaptuk, hogy a tervbe vett gyorsvonatokkal kapcsolatosan nagyon könnyen fog menni személyvonatok rendszeresítését kieszközölni a Feled-tiszolczi és a bánréve-dobsinai vonalon, mindenesetre szükséges azonban, hogy ezen vonalak érdekeltségei együttesen és imponzans lépjenek fel a keresk. miniszteriumnál, illetve az államvasutak igazgatóságánál. Az eljárás eredményességét ez a biztos alapot megadja az a körülmény, hogy a gőzműegyei iparvasutak oly mérvű jövedelmezőséget mutatnak, hogy a vidék által nyújtott előnnyel szemben tagahatlan kötelessége az állam vasutaknak azon áldozatot meghozni, hogy a személyvonatok létesítésének. A mozgalom pedig már most megindítandó, hogy arra az időre, mire a murányi vasút megnyílik, a személy vonatok kieszközölve legyenek. Egyidejűleg megemlékezünk a forgalmi viszonyok által ingokoltu egy másik szükségletről is. A Feled-tiszolczi és bánréve-dobsinai pálya közbeeső állomásain sehol egy kis restauráció nincs. Valóban esodálatos, hogy az érdekeltségek még ez irányban soha semmit nem tettek, pedig az utazó közönség részéről, főleg a nyári tükasztó hőség idején, nagyon sok panasz hangzik fel, hogy nincs egy hosszú vonaton egy állomás, hol az utas magát legalább egy kis itallal felfrissíthetné. Ezen a bajon is nagyon jó volna segíteni. A segítség pedig annál könnyebb, mert mint illetékes helyen hallottuk, az államvasutak ké- szek minden kéreimet teljesíteni, melyet igazi érdek indokol, csak kérni kell. Hisz a szentírás is azt mondja, kérjétek és megadatik. Így történt, hogy egy előkelő megyei intéző férfinak rég feltűnt, hogy a feledi állomáson egyetlen vasuti szolga áll a közönség podgyászának be- berakására, de ez az egy szolga is oly sokfelé volt elfoglalva, hogy lehetetlen volt nagyrészt igénybe venni, pedig Feled nagy forgalmu hely, és az utas nagyon sok, s a sok közt sok előkelő. A hivatkozott férfi nem elégedett meg azzal, hogy ezt észrevegye, és belemerylőn az állam- vasutak és a Pokrócz Ádámok szidásába, hanem egy beszélgetésben elmondotta az egész esetet a forgalmi főnöknek; és az eredmény? minden- esetre örömdetes volt, mert 24 óra után ott volt, illetve 2 hét óta ott van a második vasuti állomási szolga is. Ebből a kis esetből is tanulja meg a közönség, hogy kérjétek és megadatik. Bizony az elég baj, hogy nem akarjuk belátni, hogy a manna még az égből sem hullott inagától, pedig nagy protekcióban állottak az izrael- iták az isten előtt, és mégis kérni kellett.

— **Kis Mór** kurinicz-pusztai földmives-iskolai növendék mult hétfőn az intézetből — nem tudni hova — eltűnt. Az alig 17 éves fiatal ember mult évben véletlenségből egy embert agyonlőtt s most ennek tárgyalása végett lett megidézve a pesti kir. törvényszékhez — s azért nagyon valószínű, hogy elutazása e körülménnyel függ össze s nincs ok aggodalomra mintha — a szárnyaló hír szerint — agyonlötte volna magát, mely hír legalább azon állítás szerint, hogy ez a kurinicz kertben történt tel- jesen alaptalan.

— **Kereskedelmi csarnok.** E czimen társul- tak városunk tekintélyes kereskedői azon cél- ból, hogy a folytonos társas érintkezés előnyeinek felhasználása mellett lendületet adjanak a meglehetősen csekély, s ugy szólván pangó forga- lomnak. A „kereskedelmi csarnok“, melynek helyisége a Kusiner Vilmos emeleti éttermében leendő, még csak a keletkezés stádiumában van, s ép ezért midőn azt az alkalommal regisztrálók, fönttartjuk magunknak ez életrevaló eszmák s célzának a jövőben való bővebb méltatását.

— **Felhívás.** Alóírt tisztelettel kérem mind- azon kartársakat, kik az „Eötvös- és Arvaházi alap“-nak tagjai vagy azokká lenni kívánnak, hogy évi tagsági, illetve belépti díjjaikat, eset- leg hátralelékokat vagy gyűjtéseket az „Eötvös- és Arvaházi alap“ helyi gyűjtő bizottságának pénztárnokához: Wagensommer János községi fitanító urhoz Rimaszombathá minél előbb be- küldeni sziveskedjenek. Rimaszombat, 1893. má- jus 9-én. Fülep Benjámín, az „Eötvös- és Ár- vaházi alap“ helyi gyűjtő bizottságának elnöke.

— **Garami levelezők** írja, hogy ott a mult szombaton, vagyis a hó 6-án d. u. két óra táj- ban kezdett havazni, s vasárnap reggel akár csak télben — minden hóval volt borítva; — a községekben, s a mezőrlől eltűnt ugyan a hó vasárnap, ugy tiz óra tájban, de nem ugy a he- gyekről — Szeles hideg idők járnak, s 8-án oly fergeteg támadott, s tartott egész éjjel át, hogy minden pillanatban kellett tartani házak, vagy háztetők rombolásától. A felhők repülése roppant gyors volt éjszakeről délre, ijesztően feketéltet- tek. Megjelentek már a fecskék is, de a roppant nagy hidegben hová lettek? — nehéz megmon- dani.

A miskolczi ügyvédi kamara, a melybe me- gyei ügyvédi karunk is tartozik közgyűlését f. 14-én tartja. Legfontosabb tárgyal a tisztújítás jelentkezik. Elnökül Kovács Lajos van candi- dálya, minthogy Sassy István az eddigi érdem- dus elnök korára való tekintettel az elnöki tisz- tet tovább viselni vonakodik. Kiváló harezot fog előidézni a titkári állás betöltése, melyre legerősebb sánczai vannak Lengyel Lajosnak, az eddigi titkárnak Német Imre ellenjelölt ellen-ében. A jelöléseket áttekintve egy megbotrán- koztató körülményt el nem hallgathatunk, és ez, hogy az összes tisztikarban nem látunk egyetlen egyet Rimaszombathól, illetve Gömör- megyéből jelölve, holott Gömörmegye is kiváló ügyvédi tehetségeket tud felmutatni. Tudvalevő dolog, hogy alelnöki tisztelet Csider Károly több éven viselte, és vajjon az ő halálával kivészet az ügyvédi tehetségek, melyek a miskolczi kar- társaknak imponálhatnának? Legkevésbé! S hol van a hiba? Mindenesetre nem a Miskolcziakban, mintha ok fiavelmetlenek volnának. A hibát keresük magánkban. Mi azt tartjuk, hogy ennek egyedüli oka, hogy megyei ügyvédek nem mutatnak semmi érdeklődést a kamarai ügyek iránt. A közgyűléseket nem látogatják, az érintke- zést fenn nem tartják, s vajjon a központ figye- lembe vegyen oly vidéket, mely a legkövetkező- tesben nyilvánítja ki magaviseletével, hogy a kamarával és egész gyűlésével nem törődik semmit! Az ilyen nem bánomságnak a virágai dísznek csak a m. lőzésben.

— **Lovniczky József** helybeli kereskedő mult esőtörtökön pinczéjében egy 380 literes boros hordót akart csapra ütni, azonban véletle- sen a hordó egydongája kitört és bor kezdett kifoly- ni, s folyt is addig míg csak egy csep volt a hordó- ban mert a tulajdonos megijedve, a helyett hogy a hordót igyekezett volna megfordítani, kiszal-adt a pinczéből, hogy segítséget hozzon, mely azonban már csak a mintegy 200 frtnyi kárt konstatalta.

— **Verekedés.** Terpák István gömör- panyiti lakos Lajos és István nevű két fiával f. hó elején az ugynevezett „Cselény“ nevű er- dőszeben dolgozott. Az öreg valahol elveszítette dohányzacsokját, s ezért fiaival együtt V a r g a Márton és K o z s á r István tibai lakosokat kér- dőre vette, hogy adják vissza neki dohányzacsok- ját, s mivel ezek azt mondták, hogy ők a dohányzacsokról semmit sem tudnak, Terpák István és fia Lajos Kozsár Istvánt egy-egy fa- doronggal kétszer-kétszer megütötték, ifj. Terpák István pedig Varga Mártont a kezében volt fejszefokával ütötte föbe. Varga Márton az ütés folytán súlyos — Kozsár István pedig könnyű testi sérelmet szenvedett. A csendőrség a vere- kedő apát fiaival együtt feljelentette.

— **A mulatság vége.** Vigan szólt a muzsika esengett a pohár mult hó 20-án este a kisvesz- verési korcsmában. Különösen S m e l k ó János- nak volt vesztet kedve. Amde a jövedvet meg- zavarta csakhamar a K o v á c s András belépte, a ki bizony a táncmulatság költségeihez mivel sem akart hozzá járulni. Lett ebből nagy patá- tia. A legények összekapuzkodtak és Smelkó János csakhamar ing nélkül maradt a helyszínen. Így pedig tovább nem mulathatott, tehát elment a szomszédba egy inget kölcsön kérni. Mikor azután megingsedve vissza akart menni a korc- mába, Kovács András társaival újra reá támadt, mire Smelkó kést rántott elő és azzal Kovácsot ugy szurta vállon, hogy az menten összeesett és meghalt. Smelkó János pedig a rozsynói kir. járásbíróság fogházában elmélkedhetik tettének következményei felett.

— **Unikum permetező.** A számtalan meddő kísérletek után végre oly hazai gyártmányu peronospora-permetezőt állítottak elő, mely egy- részt kiküszöböli a meglévő rendszerteknek

összes hibáit, másrészt munkaképesség, minőség és tartósságra nézve a legelső külföldi gyárt- mányokkal fényesen kiállta a versenyt. A kom- plikált légüst, mely csütörtököt mond, ha a tar- tány behorpad, az Unikumnál teljesen hiányzik. A légüstös szisztemájú permetezők, hogy be ne horpadjanak, tulságos erős vastartánnyal bir- nak és így már irtesen is nagyon nehezek, a legkisebb súlyuk 7 1/10 kilo, holott az „Unikum“ permetezőnek erős és tartós, de rendkívül egy- szerű szerkezete és könnyű vörösrézartánya lévén, tökéletesen felszerelve is bámulatos köny- nyű, csak 3 1/2 kilo súlyu! E kézzel fogható nagy előnyök révén az „Unikum“ szőlő perme- tező felülmulja az összes eddig létező hazai és külföldi gyártmányokat és méltán tüntettetett ki az első díjjal arany-éremmel az orsz. magyar kert-egyesület ezidei tavaszi kiállításán vala- mennyi belföldi és idegen versenyző permetező közt. Az Unikum permetező kitűnőségét külön- ben ama körülmény is bizonyítja, hogy Mauthner Ödön ismert magkereskedőnk, ki a jelesebb viv- mányokat, főleg hogy ha hazaiak, nagyon fel- karolja, ezen szőlőpermetezőnek elarusítási jogát egész Európára kiterjedőleg megszerezte.

— **Nyilvános számadás** a rimaszombati ág. hitvallású evang. egyház templomának javára 1893. évi ápril hó 29-én rendezett hangverseny és táncmulatság alkalmával befolyt összegről.

B e v é t e l :
 1. Felülfizetésekből . . . . . 136 frt 80 kr.
 2. Belépti-jegyekből a hangver-
 senynél . . . . . 443 frt 20 kr.
 3. Belépti-jegyekből a táncmu-
 latságnál . . . . . 117 frt — kr.
 Összesen 697 frt — kr.

K i a d á s :
 1. Összesített kiadások . . . . . 183 frt 89 kr.
 2. Egyenleg mint tiszta jövedelem 513 frt 11 kr.
 Összesen ; 697 frt — kr.

Ezen számadás a bizottság tagjai által meg- vizsgáltván, ugy részleteiben, mint egészében helyesnek találtatott:

A jótékonyezéla felülfizettek: A. Vojnits Oszkár 20 frt, — Ujházy Tivadarné 11 frt, özv. Borsody Károlyné szül. Trajler Erzsébet 20 koronás arany 10 frt, — Hámos Zoltán 7 frt, — özv. Kovács Ferenczné 1 drb arany (5 frt 50 kr.), Bornemisza István, Dráskóczy László, Hámos László, özv. Institórisz Endréné, Bazili- desz Jánosné Latinák Lenke, Molnár Viktorné Abaffy Teréz, Szentiványi Árpád, Borbély László, Kubinyi Imre 5—5 frot, — Fáy Gyula, Miha- lik Dezső 3—3 frot, — Dapsy József, Szontagh Károlyné, Stech Kalmán, özv. Stelkovich Ist- vánné, Solcz Miksa, Német Teréz, Hudoba Sá- muel, ifj. Badányi Gyula, Liszka Józsefné, Sim- kóné Kraicz Károla 2—2 frot, — Ambrózy József, Králik József, 1.20—1.20 krt, — Kicsiny Ilona özv. Czékus Istvánné 1—1 frot, — Eorne- misza Elemér, Horváth János, Révay Miklós Vitéz Lajos, N. N. 50—50 krt, — Andrik Pál, Barna Imre, Kern Adolf, Kemény Lajos, Paczek Emil, Szabó S., Varga Lajos és több ismeretlen 20—20 krt. — Fogadják a jószívű felülfizetők a rendező-bizottság hálás köszönetét.

A templom javára befolyt tiszta jövede- lem tehát 513 frt 10 kr. E fényes eredmény el- érésében elsőrendű érdemük van azoknak, kik szíves közreműködésükkel az est sikerét bizto- sitani kegyesek voltak; miért is a rendező-bizott- ság kedves kötelességet vél teljesíteni, midőn a hangverseny ugy egyes, mint összes szereplőnek, valamint mindazoknak, kik a siker koszorújához egy-egy babérlevelet fűztek, e helyen is hálás köszönetét nyilvánítja. — Nem feledkezhetik meg a bizottság különösen Vojnits Oszkár ur lekötélező előkezeségéről, kit a messze távol- ból tisztán az érdeklődés hozott hozzánk, ki a bizottság kérésére a műsor elmaradt szereplőnek helyét pótolva művészi zongorajátékával is emelte az est sikerét, fényét. Nemkülönbön özv. Richter Vituzsné urnő a hangversenyre átenged- tett zongoráért, Engel Adolf ur a terem díszí- téséhez szükséges függönyök, drapériák, szőnye- nek díjmentes adásáért, Kres József ur, ki a nemes czél iránti tekintetből a zongorahango- lásért járó díjról lemondott, fogadják a rendező bizottság szívélyes köszönetét.

Rimaszombat, 1893. május hó 9-én.
 Marton János rendező b. elnök. Draskóczy László b. b. elnök. Fábry János, Törköly József, Glauf Pál, Szontagh Károly pénztáros, Simkó Endre b. jegyző.

Lakás kerestetik.
 Lehetőleg a p i a c z o n, vagy a piac közelében, elegánsan burtozott két szobából álló garçon la- kás kerestetik.
 C z i m a k i a d ó h i v a t a l b a n.

Árverési hirdetmény.

A csizi fürdőtelep közelében fekvő s Csiz község tulajdonát képező 3690 négyszögöl terület, folyó év június 15-én reggeli 9 óra-kor a község házában nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 200 frt. A venni szándé-kozók 10% bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghívottnak.

Község előljárósága.

Rimaszécsi járás főszolgabírája.
1114/893. szám.

Pályázati hirdetmény.

A sőregi körjegyzői állásra ezennel pályá-zatot nyitok s annak választás utáni betöltésére határidőül f. évi május 24. napjának délelőtti 10 óráját Sőreg községébe a körjegyzői székhelyre kitűzöm.

Ezen körjegyzőséghez Ajnácskő, Balogfala, Sid, Béna, Csoma és Sőreg községek tartoznak

A körjegyző javadalmazása: 400 frt fizetés, előfogatokra 50 frt, lakpénz 120 frt, küldöncz-dij 100 frt, irodai átalány 12 frt s ezenkívül a magán munkálatok után a megyei szabályren-deletekben meghatározott díjak.

A pályázati kérvények folyó évi május hó 16-áig hivatalomhoz beadandók.

F e l e d, 1893. április 16-án.

Főszbiró helyett:

A l m á s s y, szolgabíró.

Bécs, 1873. Érdemérem.	Budapest 1885. Nagy díszok.	Z á g r á b 1891. Díszoklevél.	E s z é k, 1889. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Arany-érem.	L o n d o n, 1878. Díszoklevél.
---------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------

4-26

CSIK JÓZSEF

császári és kir. kizárólag szabadalmazott

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgár
BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktr: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egy-házi előljáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállittatnak.

Árjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik

Páris 1867. Bronz-érem.	Kecskemét 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék 1875. Arany-érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany-érem.
----------------------------	--------------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------

BLAU VILMOS

FÉRFI-SZABÓ

Rimaszombatban.

főter, 15-ik szám.

Ajánlom már évek óta fenálló jó hírnévnek örvendő férfi-szabó üzletemet ez alkalommal azon tiszteletteljes megjegyzéssel, miszerint nagy választéku szövtekész-letemet, a tavaszi és nyári idényre való tekintettel a legújabb bel- és külföldi divatkel-mékekkel láttam el, hogy a legkényesebb izlés kielégítését is képes vagyok eszközöl-letni. — Továbbá ajánlom kész férfi és gyermek ruhákban dusan felszerelt raktáramat a legjutányosabb árak mellett.

Midőn ezen körülményre a t. közönség b. figyelmét felhívni bátorodom, egy-szersmind az eddigi bennem helyezett bizalmukat megköszönve és továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel:

BLAU VILMOS,
férfi szabó.

NŐI SZALMA- és CSIPKE-KALAPOK.

REISZ JOZSEF RIMASZOMBATBAN.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre dusan felszerelt raktáramat, ugymint:

Férfi- és női ruhaszövetek, térfingek, gallérok, manchetták alsónadrágok valódi főtiszt. Kneip Sebestyén-féle ingek, valamint mindenféle

tourista ingek és övek.

Nagy választék

férfi- és gyermek-, kemény és puha-kalapokban, mindenféle alakban és színben.

Leány-, és fluruhák tricoból és percalból.

Kész női derekak, blouzok és mosoruhák.

Női kalapok, valódi párisi modellek, szalmával és csipkével díszítve, és díszítetlen.

Nagy választék nap- és esernyőkben, valamint női és férfi keztyűkben,

legújabb galanteri és norinbergi cikkek.

ugymint: sétatobok, pénztárczák, toilette és illatszerek nagyválasztékban.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom

FÉRFISZABÓ-ÜZLETETEM.

Kiváló tisztelettel:

Reisz József.

TOILETTE ÉS ILLATSZEREK.

Rimaszombat és vidéke részére

Magyar általános köszénbánya-részvény-társulat

Alföldről a n. é. közönség b. tudomására juttatjuk, miszerint a

kokovai faipar-raktár rimaszombati üzlet

köszénterményeinknek nagyban (wagonszáura), mint kicsinyben (mértermászként) Rimaszombat és vidéke részére egyedül és kizárólagos eladására megbizunk.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni szerencsénk van, kérjük nagybecsű rendelkezéseikkel csakis a nevezett üzlethez fordulni.

Tisztelettel

Magyar általános köszénbánya részvény-társulat.

A kokovai faipar raktárában Rimaszombatban.

Egyedüli elárútlási ügynöksége.

Elismert legítisztább alkalkus

Kondorfi Savanyuvíz.

Asztali- és gyógy víz.

Orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

BORRAL VEGYITVE FELSÉGES ITAL.

Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Magyarországi főraktár:

Bauer János és testvére Budapest.

Arany-lános-utca 9. szám.

3-5